

Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/cebed>

Founded: 2021

Available online, ISSN: 2822-3675

Publisher: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Review of Metaphor Studies in Preschool Education: A Systematic Review

Kübra BOZKIR^{1,a}, Mehmet KANAK^{2,b*}

¹ Ministry of Education, Sivas, Turkey, ² Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Turkey

*Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

This study was presented as an oral presentation at the 4th International Cappadocia Scientific Research Congress with the same title.

History

Received: 03/04/2023

Accepted: 22/09/2023

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright© 2017 by Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal. All rights reserved.

ABSTRACT

This study aims to provide a general overview of the metaphor analysis studies conducted in the field of early childhood education in post graduate these sand scientific articles published in Turkey between 2018 and 2023. A qualitative research design was used in this study, and a systematic review method was employed to form a sample of 50 academic studies, using various inclusion-exclusion criteria. The analysis showed that there were 41 article and 9 post graduate theses in the field of early childhood education, with the most studies conducted in 2022 with 14 researches. The most frequently preferred research design was phenomenology, which is a qualitative research design. The majority of the participants were early childhood teachers, pre-service teachers, parents of children of early childhood education age, managers in early childhood education, and academicians. The concepts and phenomenon expressed through metaphors were mainly related to early childhood education, such as analyzing perceptions of early childhood teachers, pre-service teachers, early childhood education institution managers, and academicians towards each other. The studies also focused on various educational approaches and methods, science, mathematics, nature concepts, perceptions of disadvantaged groups, neglect, and abuse, and technological tools. After the analysis, it was observed that the distribution of studies by type, data analysis methods, and the rate of preference of participant groups were consistent with other literature review studies.

Keywords: metaphor, systematic review, preschool, metaanaliz

Okul Öncesi Eğitim Alanında Yapılmış Metafor Çalışmalarının Gözden Geçirilmesi: Sistematik Bir Derleme

Bilgi

Bu çalışma aynı başlık ile 4. International Cappadocia Scientific Research Congress'de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Süreç

Geliş: 03/04/2023

Kabul: 22/09/2023

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

e-mail: kubra.boztepe.58@gmail.com

Öz

Bu çalışma, 2018-2023 yılları arasında Türkiye'de lisansüstü tezler ve bilimsel makalelerde okul öncesi eğitimi alanında yayınlanmış olan metafor analizi çalışmalarına dair genel bir bakış açısı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma deseni, sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 50 akademik çalışma oluşturmaktadır. Veriler toplanırken çeşitli dahil etme- dışlama kriterleri kullanılmıştır. Yapılan analizlerde okul öncesi eğitim alanında metafor çalışmalarının 41 makale, 9 lisansüstü tez olarak dağılım gösterdiği; en fazla çalışmanın 14 araştırma ile 2022 yılında yapıldığı; en sık tercih edilen araştırma deseninin nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji yöntemi olduğu; örneklem grubunun çoğunlukla okul öncesi öğretmenleri, okul öncesi öğretmen adayları, okul öncesi eğitim çağıdaki çocuklar, çocukların ebeveynleri, okul öncesi eğitim kurumu yöneticileri olarak sıralandığı görülmüştür. Metafor aracılığı ile ifade edilen kavram ve olguların, yoğunlukla okul öncesi eğitime yönelik; okul öncesi eğitim çağındaki çocuk- okul öncesi öğretmeni- öğretmen adayları- okul öncesi eğitim kurumu yöneticisi- akademisyenlerin birbirlerine yönelik algılarını analiz etmeye dönük çalışmalar olduğu görülmüştür. Ayrıca katılımcıların; farklı eğitim yaklaşımlarına ve yöntemlerine; fen, matematik, doğa kavramlarına; dezavantajlı gruplarla ilgili algılarına; ihmal ve istismara; teknolojik araçları algılayış biçimlerine yönelik çalışmaların olduğu dikkat çekmiştir. Analizler sonrası çalışmaların; türlerine göre dağılımları, veri analiz yöntemleri, katılımcı gruplarının tercih edilme oranı, araştırmaların desen ve yöntemlerine yönelik dağılımlar gibi konularda alan yazındaki diğer derleme çalışmalarıyla ortak bulgulara sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: metafor, sistematik derleme, okul öncesi, metaanaliz

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3142-9833>

e-mail: mkanak@cumhuriyet.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3583-5545>

How to Cite: Bozkır, K., & Kanak, M. (2023). Okul öncesi eğitim alanında yapılmış metafor çalışmalarının gözden geçirilmesi: Sistematik bir derleme. *Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal*, 2(2):50-68

Giriş

Metafor, somut olmayan ve düzensiz olguların somut ve bilindik olgularla karşılaştırılarak bilinmeyen kavramların bilinen, ifade edilebilen kavramlara dönüştürülmesidir (Saban vd., 2006). Sözcüklerin manalarına ve bunların kendi aralarındaki bağlantılarına atıfta bulunan karışık bir meta-anlamsal süreci ifade eder (Lazarević ve Stevanović, 2018). Başka bir tanımda ise, bilinen bir alandaki bilginin yeni veya bilinmeyen bir alandaki bilgiyi ifade etmesi olarak tanımlanmaktadır. Ek olarak metaforların, ifade edenler ve öğrenenler açısından soyut kavramları somutlaştırdığı belirtilmiştir (Soysal ve Afacan, 2012). Metaforlar, kavramların alışılmış, gündelik kullanımdaki anlamlarının ilerisinde bir anlatım sağlar, dolaylı bir anlatım imkanı sunar ayrıca üzerinde metafor yöntemi kullanılarak ifade edilen kavramın mecazi şekilde algılanmasına da imkan vermektedir (Lakoff, 1993;akt. Eraslan, 2011).Dewey(1934; akt: Levine, 2012) ise metafor kavramını genişleterek ve kapsamına "hayal gücü" kavramını da alarak, "yeni ve eskinin bilinçli olarak ayarlanması" şeklinde tanımlamıştır. Bu tanımlar ışığında metaforlar, olguların oluşumu ve yürütülmesi hakkında zihinsel süreçleri yapılandırılan, yön veren ve kontrolünü sağlayan bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır (Kızıldaş ve Halmatov, 2017). bu kavram sadece sözcüklerden oluşan bir yapı değil aynı zamanda düşüncelerimizi yansıttığımız bir alandır ve ayrıca tamamen kavrayamadığımız şeyleri örneğin; hislerimizi, güzellik algılarımızı, ahlaki inanışlarımızı ve psikolojik durumumuzu anlamaya ve ifade etmeye çalışmanın araçlarından biridir (Lakoff ve Johnson, 2005 akt: Büyükbahçıvan ve Korucu, 2018).Gelişimsel açıdan bakıldığında ise bilişsel dilbilim, metaforu sadece dili değil, ayrıca zihinsel süreçleri de oluşturan kavramsal-anlam süreci olarak ele alır, bu durum metafor oluşturma sürecinin sözel ve ifade ediliş işlevinin, dil dışı görünüşlerinin ve dilbilimsel işlevlerinin, bilişsel süreçlerden bağımsız olmadığına atıfta bulunur (Rasulić, 2010).

Okul öncesi dönem bilişsel gelişimin ve beyindeki sinaptik ağların kurulma oranının en fazla ve hızlı olduğu dönemdir. Beyin gelişimi çocuğun tüm gelişim alanları için önemli bir zemin hazırlar. Bu nedenle çocuklar yaşamın ilk altı yılında hızlı bir gelişim ve büyüme gösterirler, tüm gelişim alanlarında da yetkinleşirler. Beyin okul öncesi dönem boyunca hızlı geliştiği için bu dönem, beynin çevresel etkilere en açık olduğu dönemdir(MEB,2013). Böyle bir gelişim döneminde çocuklardan metaforlarını ifade etmelerini istemek için birçok yol denenebilir. Bu yollardan biri de çizim ve resimler aracılığı ile metaforlara ulaşmaktır, çocukların çizimleri onların kendini ifade etmesine, çevresine ilişkin algı ve duygularını sunmasına imkân vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Okul öncesi eğitim kurumlarında günlük eğitim akışları içerisinde yer alan sanat etkinlikleri, çocuklara kendilerini farklı yollarla ifade etme olanağı sağlayan ve duygusal olarak çocukları destekleyen etkinlik türlerinden birisidir. Çocukların sanatsal ürünleri, çizimleri ya da boyamaları iyi analiz edildiğinde aslında eğitime çocuğun gelişimi, algıları ve duyguları hakkında çok değerli bilgiler sunmaktadır (Yavuzer, 1997). Aslan ve Bayrakçı (2006) tarafından vurgulandığı gibi, bu olgunun bireylerin dünyalarını anlamlandırma ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme aracı olarak etkisi büyüktür. Özellikle karmaşık kavramların ve terimlerin öğrenme sürecinde, soyut kavramların somutlaştırılmasında ve görselleştirilmesinde metaforlar son derece önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, metaforlar yeni bir bilginin öğrenilmesini kolaylaştırmanın yanı sıra bir düşünce ve algılama biçimidir (Morgan 1998). Eğitimde kullanılan metaforlar da, karmaşık kavramların ve olguların açıklanmasında öncelikle tercih edilen bir araçtır. Bireyler, sahip oldukları bilgi, beceri ve tutumlarla hareket ederek soyut kavramlar ile bilinen somut şeyler arasında ilişki kurarak düşüncelerini ifade etmek için metaforik yapılar oluştururlar (Saban vd. 2006).

Veri çeşitliliği sağlayan ve tüm yaş gruplarına uygulanabilen bir yöntem olarak karşımıza çıkan metafor yöntemi kullanılarak, okul öncesi eğitimi alanında ülkemizde yapılmış bir çok çalışmaya rastlanmaktadır. Yapılan çalışmalarda farklı katılımcıların çalışma grubu olarak belirlendiği görülmüştür. Bu gruplara; okul öncesi eğitime devam eden çocuklar, bu çocukların ebeveynleri, okul öncesi öğretmenliği lisans öğrencileri, okul öncesi eğitimi öğretmenleri gibi örnekler vermek mümkündür. Özellikle son yıllarda metafor yöntemine ilişkin ilginin artarak devam ettiği söylenebilir. Alan yazın incelendiğinde Karademir ve Demirel (2020) tarafından 48-69 aylık 125 çocukla görüşülerek “öğretmen” kavramına yönelik metaforların belirlenmesi için yapılan bir çalışmaya, Bayrak (2019b) tarafından 187 ebeveyninden toplanan verilerle çocuk istismarına yönelik üretilen metaforların incelenmesine dair çalışmalara rastlanmıştır. Akgün (2016) tarafından yapılan “Okul öncesi öğretmen adaylarının “çocuk” ve “okul öncesi öğretmeni” kavramına ilişkin metaforik algıları” isimli çalışması da öğretmen ve öğretmen adayları ile yapılan metafor çalışmalarına örnek verilebilir. Çifçi ve Ersoy, (2019) tarafından okul öncesi eğitim alanındaki araştırmaların yönelimlerine dair veriler sunan, içerik analizi yöntemi ile analiz edilen bir çalışma da yer almaktadır. Ayrıca araştırma yöntemi ve çalışılan konu bakımından bu çalışmayla benzer nitelikler taşıyan Koca ve arkadaşları(2021) tarafından “Türkiye’de okul kavramına ilişkin metafor araştırmalarının değerlendirilmesi: Bir meta sentez çalışması”, Sönmez ve Aytekin(2020) tarafından “Eğitim alanındaki metafor araştırmalarında eğilimler: Bir içerik analizi çalışması” yapıldığı görülmüştür. Yapılan tüm bu alan yazın taramasında okul öncesi eğitimi alanında yapılmış olan metafor çalışmalarının neler olduğu ile ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır. Kavram oluşturma sürecinde ve bireylerin kendisini ifade etmesinde önemli bir araç olan metafor yönteminin kullanıldığı çalışmaların hangi alanlarda yoğunluk gösterdiği, çalışma gruplarının dağılımı,

çalışmaların hangi yıllarda ivme kazandığı gibi konularda genel bir bakış açısı kazanmak açısından ve alanda yer alan eksikliklerin daha kolay tespit edilmesi açısından bu çalışma oldukça önemlidir. Bu bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı “Okul öncesi eğitim alanında yapılan metafor analizi çalışmalarının gözden geçirilmesi” şeklinde belirlenmiştir. Bu amaca bağlı olarak araştırma soruları oluşturulmuştur:

1. Araştırma kapsamında analiz edilecek çalışmaların türlerine göre dağılımı nasıldır?
2. Araştırma kapsamında analiz edilecek çalışmaların yayınlandıkları yıllarına göre dağılımı nasıldır?
3. Araştırma kapsamında analiz edilecek çalışmaların desen ve yöntemlerine göre dağılımları nasıldır?
4. Araştırma kapsamında analiz edilecek çalışmaların katılımcılarına göre dağılımı nasıldır?
5. Araştırma kapsamında analiz edilecek çalışmaların örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
6. Araştırma kapsamında analiz edilecek çalışmaların konularına göre dağılımı nasıldır?
7. Araştırma kapsamında analiz edilecek çalışmaların bulgularından elde edilen önemli sonuçlar nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmanın yöntemi sistematik derleme olarak belirlenmiştir. Sistematik derleme, açık bir biçimde dile getirilen problemle ilgili araştırma konusu oluşturmak, konuyla ilgili araştırma yapmak, araştırma sonuçlarını eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmek, araştırmaya dahil edilen çalışmalardan veri toplamak, analiz edilmek üzere toplanan verilerin dokümanlaştırılmasını sağlamak sürecidir (Moher, vd., 2009). Sistematik derleme çalışmasının aşamalarıyla ilgili genel kabul görmüş sıralama; açık ve sınırları belli bir soru sormak, konuyla ilgili geniş kapsamlı alan yazın taramasını yapmak, veri toplamak, veri toplanan çalışmaları eleştirel bakış açısıyla değerlendirmek, çalışmaların türü ve deseni uygunsa nicel veriler sunmak üzere birleştirmek,

tıbbi sonuçlar da dahil olmak üzere verileri yorumlamak ve dokümanlaştırmak şeklindedir (Bibly ve Williams, 2014).

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Türkiye’ de okul öncesi eğitim alanında yapılmış metafor analizi çalışmaları, örneklemini ise Türkiye’ de okul öncesi eğitim alanında 2018 – 2023 yılları arasında yayınlanmış metafor analizi çalışmaları oluşturmaktadır, bu çalışmanın örneklemini bütün lisansüstü tezler ve akademik dergilerde yayınlanan makaleler oluşturmaktadır. Alan yazındaki tüm çalışmalara ulaşamayacağı gerçeğinden hareket ederek bu araştırma da verilerin toplanması için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örneklem; hali hazırda ki kaynakların en verimli haliyle kullanılması amacıyla veri açısından zengin vakaları ortaya çıkarmak ve çalışmaya dahil etmek için tipik olarak nitel araştırma çalışmalarında kullanılır (Patton 2002, akt: Etikan ve diğerleri, 2016). Bu yöntem, çalışmaya değer bulunan bir olgu konusunda ehil ve iyi bilgilendirilmiş kişilerin veya insan gruplarının tanımlanmasını ve seçilmesini içerir (Cesswel ve Clark 2011, akt: Etikan ve diğerleri, 2016). Amaçlı örnekleme, işe yarar ve uygun veriler sağlaması için en ideal olan katılımcıları seçmek amacıyla kullanılan bir örneklem yöntemidir (Kelly, 2010, akt: Campbell, 2020). Ayrıca amaçlı örneklem veri kaynaklarının sınırlı olduğu durumlarda var olan kaynakları belirlemenin bir yoludur (Palinkas ve diğerleri, 2015). Bu araştırmanın örneklemini ise 9 lisansüstü tez ve 41 akademik makale olmak üzere toplam 50 çalışmadan oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında incelenen çalışmalara yönelik dahil etme-dışlama kriterleri aşağıda sıralanmıştır:

Dahil etme kriterleri:

- Okul öncesi eğitimde metaforların kullanılmasına yönelik Türkiye’de yapılan çalışmalar olması,

- YÖK ulusal tez merkezi, Dergipark, ULAKBİM, EBSCO Host, ERIC ve Google Akademik gibi yaygın kullanılan akademik arama motorlarından ulaşılması,
- Yayının yabancı dil de olsa dahi çalışılan örneklem grubunu Türkiye’ de bir il veya bir bölgeden seçilmiş, okul öncesi eğitimi çağıdaki çocuk, okul öncesi eğitimi çağındaki çocukların ebeveynleri, okul öncesi eğitimi öğretmenliği lisans öğrencileri, okul öncesi eğitimi öğretmenleri, okul öncesi eğitim kurumu yöneticileri gruplarından bir veya birkaçının oluşturuyor olması,
- Çalışmaların 2018-2023 yılları arasında yayınlanmış olması,
- Makalelerin, hakemli akademik dergilerde yayınlanmış; lisansüstü çalışmaların da ulusal tez merkezinden erişilebilir olması,
- Çalışmada “metafor, mecaz, istiare, eğretileme, imgelem, zihinsel imge” kavramlarından birini veya birkaçını anahtar kelime olarak kullanıyor olması şartı aranmıştır.

Dışlama kriterleri:

- Türkiye dışında yapılan çalışmalar,
- Derleme makaleler, bildirimler, raporlar ve kitap bölümleri,
- Örneklem grubunda farklı branş yada yaş gruplarının olduğu araştırmalar,
- 2018 yılı öncesi yapılan çalışmalar,
- Dahil etme kriterlerinde yer alan arama motorları ve veri tabanları dışındaki arama motorlarından ulaşılan çalışmalar bu araştırmaya dahil edilmemiştir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri Ozan ve Köse (2014) tarafından geliştirilen “Makale Sınıflama Formu” kullanılarak toplanmıştır. Özgün Makale Sınıflama Formu; araştırmanın künyesi, deseni, yöntemi, veri toplama araçları, örneklem ve veri analiz yöntemi olmak üzere altı başlıktan oluşmaktadır. Makale sınıflama formunda yer alan bölümler ek olarak temalarına göre de inceleme yapılmıştır ve bulgular kısmında bu alt amaca yönelik veriler sunulmuştur.

Veri toplama süreci

Araştırmacıların önceden belirlediği ölçütler doğrultusunda YÖK ulusal tez veri merkezi ve

akademik arama motorları aracılığıyla 2018-2023 yılları arasında Türkiye’ de okul öncesi eğitim alanında yapılmış metafor analizi çalışmaları kapsamında alan yazın taraması yapılmıştır. Ulusal tez merkezi ve EBSCO Host, ERIC, ULAKBİM, Dergipark ve Google Akademik gibi akademik arama motorları yoluyla yapılan taramada ilgili anahtar kelimeleri kullanan toplam 87 çalışmaya rastlanmıştır. ERIC veri tabanı için bu sözcüklerin İngilizce karşılıkları ile arama yapılmıştır. Arama sözcüklerinin belirlenmesinde mevcut araştırmaya benzer çalışmalardan yararlanılmıştır (Şimşek 2016; Demir ve Yıldırım,2019; Sönmez ve Aytekin, 2020). Tam metnine erişilebilen lisansüstü çalışmalar kronolojik olarak sıralanıp araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Bazı çalışmaların çakıştığı ve dahil etme kriterlerine uygun olmadığı tespit edilerek dahil etme kriterlerine uyan çalışma sayısının 50 ile sınırlı kaldığı görülmüştür. Böylece, çalışmanın kapsamına alınan toplam 50 çalışma “Makale Sınıflama Formu” kullanılarak içerik analizine hazır hale getirilmiştir. Çalışmalar makale sınıflama formunda yer alan 6 alt başlık doğrultusunda kategori ve alt kategorilere göre sınıflanarak detaylı bir şekilde incelenmiştir. Ayrıca benzer çalışma niteliği taşıyan Çifçi ve Ersoy’ un çalışmasında 2018 den önceki metafor çalışmalarına da yer verildiği için 2018 den önceki çalışmalar araştırmaya dahil edilmemiştir.

Çalışma türü	F	%
Makale	41	82
Tez	9	18
Toplam	50	100

Tablo 1: Çalışmaların Türlerine göre Dağılımları

Tablo 1’ de de yer verildiği üzere yapılan 50 tane lisansüstü çalışmadan 9’ unun yüksek lisans tezi, 41 çalışmanın da araştırma makalesi olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmaya dahil edilen 9 yüksek lisans tezinin hiçbirinin makalesinin

Yayın yılı	F	%
2018	8	16
2019	8	16

Geçerlik ve güvenilirlik

Çalışmanın geçerlik ve güvenilirliği Polat ve Ay(2016)’ın çalışmasında sıraladığı kriterlere göre yapılmıştır. Bu kapsamda araştırmacının amacı ve alt amaçları açık bir şekilde ifade edilmiştir. Bulgular kısmında sunulan verilerin geçerliliği için veri toplama metodu, dahil etme ve hariç tutma kriterleri detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Konu ile ilgili ulaşılan çalışma sayısı ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Araştırmaya dâhil edilen çalışmaların; alt amaçlarda ulaşılmak istenen verileri sunan tablolara yer verilmiştir. Sonuç kısmında yer verilen verilerin çözümlenmesi ve ortak temaların oluşturulması süreci açıklanmıştır. Temaların oluşturulmasında her iki uzman da bağımsız olarak çalışmış, fikir ayrılığı yaşanan durumlarda uzlaşma sağlanmıştır, görüş birliği sağlanamayan herhangi bir veri olmamıştır. Dolayısıyla kodlayıcı güvenilirliği sağlanmıştır. Kodlamalar arasında görüş birliği Miles ve Huberman’ın (1994) güvenilirlik katsayısına göre %89,9 (75/75+15) olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Yapılan sistematik derleme çalışmasının birinci araştırma sorusuna uygun olarak araştırmacının türüne göre dağılımları Tablo 1 de verilmiştir.

yayınlanmadığı da görülmüştür ve dolayısıyla herhangi bir çakışma olmamıştır. Araştırmacının ikinci alt amacına uygun olarak çalışmaların yayımlandıkları yıllara göre dağılımı Tablo 2’ de gösterilmiştir.

2020	11	22
2021	8	16
2022	14	28
2023	1	2
Toplam	50	100

Tablo 2: Çalışmaların Yayınlandıkları Yıllara Göre Dağılımları

Tablo 2' den anlaşılacağı üzere okul öncesi eğitimi alanında metafor çalışmaları 2018 yılında 8, 2019 yılında 8, 2020 yılında 11, 2021 yılında 8, 2022 yılında 14 ve 2023 yılında 1 çalışma olarak dağılım göstermiştir. Araştırmanın üçüncü alt amacına uygun olarak analiz edilen çalışmaların türü ve desenlerine göre dağılımları Tablo 3' de gösterilmiştir.

Çalışmanın Desen ve Yöntemi	F	%
Nitel araştırma deseni- fenomenoloji yöntemi	36	72
Nitel araştırma deseni- durum çalışması	6	12
Nitel araştırma deseni	2	4
Nitel araştırma deseni- metafor yöntemi	1	2
Karma araştırma deseni	3	6
Nicel araştırma deseni- tarama yöntemi	1	2
Nicel araştırma deseni- betimsel araştırma	2	4
Toplam	50	100

Tablo 3: Çalışmaların Araştırma Desen ve Yöntemlerine Göre Dağılımları

Tablo 3' de görüldüğü üzere çalışmaların desen ve yöntemleri, 36 nitel araştırma deseni fenomenoloji yöntemi, 6 nitel araştırma deseni- durum çalışması yöntemi, 3 karma araştırma deseni, 1 nicel araştırma deseni- tarama yöntemi, 2 nicel araştırma deseni betimsel araştırma yöntemi, 2 nitel araştırma ve 1 nitel araştırma deseni metafor yöntemi şeklinde dağılım

göstermektedir. Çalışmalarda yazılan bilgilerden faydalanılarak bu sınıflama yapılmıştır, araştırmacı tarafından herhangi bir yoruma yer verilmemiştir. Araştırmanın dördüncü alt amacı olan analiz edilen çalışmaların katılımcılara göre dağılımına yönelik bilgiler Tablo 4' de verilmiştir.

Katılımcı grubu	f	%
Okul öncesi eğitim çağındaki çocuk	12	24
Okul öncesi öğretmeni	21	42
Okul öncesi öğretmen adayı	16	32
Okul öncesi eğitim çağındaki çocukların ebeveynleri	4	8
Görevli olduğu kurumda okul öncesi eğitim sınıfı bulunan okul yöneticileri	2	4
Toplam	55	110

Tablo 4: Çalışmaların Katılımcılara Göre Dağılımları

Tablo 4' de yer verildiği üzere analiz edilen 50 çalışmanın katılımcıları 12'si çocuk, 21'i okul öncesi öğretmeni, 4'ü ebeveyn, 16'sı

öğretmen adayı ve 2'si okul yöneticisi olarak dağılım göstermektedir. Bu sayıların toplamının toplam analiz edilen çalışma sayısından fazla

olması birkaç çalışma da birden çok çalışma grubuyla çalışılmış olmasıyla açıklanabilir. Örneğin Uslu (2019) tarafından yapılan “Okul öncesi öğretmenlerinin/ yöneticilerini duyguları önemlidir: Akademisyen hakkındaki metaforik algıları” isimli çalışma da 55 okul öncesi öğretmeni, 10 okul yöneticisi ile çalışılmıştır. Aynı şekilde Uçar(2021) tarafından yapılan “Okul yöneticilerinin ve okulöncesi öğretmenlerinin okulöncesi eğitime yönelik metaforik algılarının karşılaştırılması” isimli çalışmada da 36 okul öncesi öğretmeni ve 27 okul yöneticisinden veri toplanmıştır. Ebeveyn katılımlı çalışmaların bazılarında da katılımcı çeşitliliği söz konusudur. Örneğin; Filiz (2021) tarafından yapılan “Okul öncesi eğitime devam eden 48-60 aylık çocukların ebeveynlerinin teknoloji kavramına ilişkin metaforlarının incelenmesi” isimli araştırma da okul öncesi eğitim çağındaki olan 70 çocuk ve onların ebeveynleri ile çalışıldığı benzer şekilde

Akçay (2022) tarafından yapılan “Öğretmen ve ailelerin oyuncağa ilişkin metaforları ile okul öncesi dönem çocuklarının oyuncak ile ilgili algılarının incelenmesi” isimli çalışmada okul öncesi eğitime devam eden 164 çocuk, 22 öğretmen, 81 anne ve 47 babanın katılımcı grubuna dahil olduğu görülmüştür. Ayrıca Mert (2021) tarafından “ Okul öncesi öğretmenler ve öğretmen adaylarının “çocuk” kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla analizi” isimli çalışmada da katılımcı çeşitliliğine rastlanılmış, 60 okul öncesi öğretmeni ve 60 okul öncesi öğretmeni adayıyla çalışıldığı görülmüştür. Bu şekilde birden fazla katılımcı grubundan veri toplanan çalışmalar ayrı ayrı değerlendirilmek üzere istatistiklere dahil edilmiştir.

Araştırmanın beşinci alt amacı olan analiz edilen çalışmaların örneklem büyüklüklerine yönelik bilgiler Tablo 5’ de verilmiştir.

Katılımcı sayısı	f	%
1-10 arası	1	2
11-30 arası	3	6
31-100 arası	19	38
101-300 arası	26	52
301-1000 arası	1	2
Toplam	50	100

Tablo 5: Çalışmaların Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımları

Tablo 5’ den de anlaşıldığı üzere çalışmaların örneklem büyüklüğüne göre dağılımı 1-10 arası katılımcı 1 tane, 11-30 arası katılımcı 3 tane, 31-100 arası katılımcı 19 tane, 101-300 arası katılımcı 26 tane, 301-1000 arası katılımcı 1 tane

olmak üzere toplam da 50 tane çalışma olduğu görülmüştür. Araştırmanın altıncı alt amacına uygun olarak analiz edilen çalışmaların temalarına göre dağılımları Tablo 6’ da gösterilmiştir.

Temalar	f	%
Katılımcıların okul öncesi eğitimine algılarıyla ilgili	2	4
Katılımcıların birbirlerine yönelik algılarıyla ilgili	7	14
Katılımcıların fen, matematik, doğa kavramlarına yönelik algılarıyla ilgili	7	14
Katılımcıların dezavantajlı gruplarla ilgili algılarına yönelik	4	8
Farklı eğitim yaklaşımlarına ve yöntemleriyle ilgili algılarına yönelik	6	12
Katılımcıların ihmal ve istismara yönelik algılarına dair	2	4
Okul öncesi eğitimi alanında yapılan dersler ve uygulamalarla ilgili algılarına yönelik	5	10
Okul öncesi eğitim çağındaki çocukların gelişim ve becerilerine yönelik	3	6
Katılımcıların teknoloji ve teknolojik araçları algılayış biçimlerine yönelik	3	6
Katılımcıların covid-19 ile ilgili algılarına yönelik yapılan	2	4
Diğer bazı kavramlara yönelik	9	18
Toplam	50	100

Tablo 6: Çalışmaların Temalarına Göre Dağılımları

Analiz edilen 50 çalışmanın temalara göre dağılımına yönelik bilgiler Tablo 6' da bulunmaktadır. Tabloya göre; okul öncesi eğitime yönelik algılarla ilgili 2 çalışma; okul öncesi eğitim çağındaki çocuk- okul öncesi öğretmeni- öğretmen adayları- okul öncesi eğitim kurumu yöneticisi- akademisyenlerin birbirlerine yönelik algılarıyla ilgili 7 çalışma; katılımcıların farklı eğitim yaklaşımlarına ve yöntemlerine yönelik algılarına dair 6 çalışma; katılımcıların fen, matematik, doğa kavramlarına yönelik algılarını açığa çıkaran 7 çalışma; katılımcıların dezavantajlı gruplarla ilgili algılarına yönelik

yapılan 4 çalışma; katılımcıların ihmal ve istismara yönelik algılarına dair 2 çalışma; okul öncesi öğretmenliği mesleğinde kullanılan uygulamalar, okul öncesi öğretmenliği lisans eğitiminde alınan dersler ve okul öncesi eğitimi sınıf içi uygulamalara yönelik algılarla ilgili yapılan 5 çalışma; okul öncesi eğitime devam eden çocukların gelişim ve becerilerine yönelik algıları ortaya koyan 3 çalışma; katılımcıların teknoloji ve teknolojik araçları algılayış biçimlerine yönelik 3 çalışma; katılımcıların covid-19 ile ilgili algılarına yönelik yapılan 2 çalışma; diğer bazı kavramlar(oyun, sanat, bilim insanı, kültürel miras, darbe, sorun, oyuncak, erken müdahale, yaratıcı çocuk) için 9 çalışma yapıldığı görülmüştür.

Çalışmanın yedinci alt amacına yönelik olarak analiz edilen çalışmaların bulgularından önemli sonuçlar elde edilmiştir. Çeşitli yönlerden analiz edilen 50 çalışmadan her birinin bulguları ve sonuçları detaylı bir şekilde incelenmiş ve yapılan derlemede birçok sonuca ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalarda konularına göre temalarına ayrılmıştır ve her bir tema kendi içerisinde bütünlük oluşturacak şekilde sunulmuştur. Bazı çalışmaların hiçbir temaya dahil olmadığı görülmüş ve "diğer bazı kavramlar" başlığı altında incelenmiştir. İncelenen çalışmalar bu bölümde konularının uygunluk durumuna göre genelden-özele şeklinde sıralanmıştır.

Okul öncesi öğretmenleri ve okul öncesi eğitimi kurumu yöneticilerinin okul öncesi eğitime yönelik algıları incelendiğinde sırasıyla, "üreten ve emek veren, şekil veren, başlatan" metaforları ile ifade edildiği (Uçar, 2021); çocukların "okul" kavramına yönelik metaforları incelendiğinde ise ifadelerin "yaşam alanı, eğlendirici, bilgi sağlayıcı, ilgi çekici, sosyal ilişkiler, güven verici ve kural" kategorileri üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür (Yazıcı ve arkadaşları,2018).

Okul öncesi öğretmenliği lisans eğitimine devam eden öğretmen adayları okul öncesi öğretmeni kavramını "ebeveyn" kavramı ile ilişkilendirmiş "yönlendiren/yol gösteren, ihtiyaç karşılayan, aydınlatan, bilgilendiren, şekillendiren ve sevilen" öğretmen şeklinde 6 kategoride değerlendirilmiştir(Kozan ve Zeteroğlu, 2019);bir başka çalışma da okul öncesi öğretmen adayları okul öncesi öğretmenini "eğitici/ öğretici/ yol gösterici" şeklinde ifade edecek metaforlar üretmişlerdir (Özevin ve Kaya,2020).Okul öncesi çağıdaki çocukların okul öncesi öğretmenini sevgi gösteren kategorisinde "çiçek" kavramı ile ifade ettikleri görülmüştür(Karademir ve Demirel, 2020).Daşdemir' in (2019) "Okul öncesi dönem çocuklarının resimlerindeki öğretmen algılarının öğretmen öz yeterliklerine göre incelenmesi" isimli araştırmasında çocuklardan öğretmenlerini resmetmeleri istenmiş, özyeterliği yüksek olan öğretmenlerin öğrencileri öğretmenlerini büyük figürlerle resmederken özyeterliği düşük öğretmenlerin öğrencileri figürlerinde gerçekçi boyutlar kullanmışlardır. Bu bulgulardan araştırmalara dahil edilen çalışma grupları katılımcılarının okul öncesi öğretmenine yönelik algılarının olumlu ifadeler üzerinde yoğunlaştığı sonucuna ulaşılabilir.

Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının çocuk kavramına yönelik algılarının belirlenmesi amacıyla yapılan bir çalışma da, öğretmen adayları çocukları "canlı" metaforuyla ifade ederek duygu, ilgi, düşünce ve bireysel farklılıklar açısından ele alırken okul öncesi öğretmenleri

çocukları “nesne” metaforu ile ifade etmişlerdir ve aynalama, işlenme, gelişime açık olma gibi özellikleri açısından ele almışlardır (Mert,2021). Bu araştırma da okul öncesi öğretmen adayları ve okul öncesi öğretmenlerinin çocuğa ilişkin algılarının farklılık gösterdiği görülmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin yöneticilerine ilişkin algı ve beklentilerine yönelik yapılan bir çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin okul liderlerinden, paydaşlar arasında genel kabul gören ahlaki değerleri vurgulayan, eşit imkanlar, adalet, etkin katılım, fedakarlık ve işbirliği gibi kavramlarla bağlantılı hedefleri teşvik etmeyi bekledikleri görülmüştür (Zambak ve Özdemir, 2022). Okul öncesi öğretmeni ve okul öncesi eğitim kurumu yöneticilerin akademisyenlere yönelik algılarını belirlemek amacıyla yapılan Uslu (2019)'nun çalışması katılımcıların akademisyenlerle ilgili öğrenci etkin katılımı ve yapılandırmacı öğrenme ilkelerine hassasiyet göstermedikleri yönünde düşündüklerini ortaya koymuştur. Katılımcıların kendilerinden farklı konumda bulunan paydaşlardan karar verme süreçlerinde dahil edilmeye yönelik beklentilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programının dışında tercihen doğa, STEM, hareket, değerler ve fen eğitimi gibi alanlarda farklı eğitim programları ve kapsayıcı eğitim gibi farklı yaklaşımlar uygulanmaktadır. Bu yöntem ve yaklaşımlarla ilgili çeşitli katılımcı gruplarıyla yapılan birçok çalışmaya rastlanmıştır. Bu kapsamda öğretmenlerin kapsayıcı eğitimi eşitlik ve birleştiricilik kavramları ile yorumladıkları görülmüştür. Gür (2022), 60-72 aylık çocuklarla gerçekleştirmiş olduğu bir çalışma da; çocukların doğa ile ilgili üretilen metafor çeşitliliğinde; doğa temelli uygulamaların doğada ve sınıfta yapılması kıyaslandığında doğa da gerçekleştirilen doğa temelli uygulamalar lehine farklılık yaşandığı görülmüştür. Kesicioğlu' nun (2022), okul öncesi öğretmen adayları ile yaptığı bir çalışma da katılımcıların STEM eğitimine yönelik algılarının

olumlu olduğu söylenmektedir. Benzer şekilde okul öncesi öğretmen adaylarının fen eğitimine yönelik algıları ile ilgili yapılan bir çalışma da adaylar tarafından fen eğitimi “hayatın temel parçası-kaynağı”, “süreçli / basamaklı” ve “hayatı zorlaştıran / sıkıcı” kavramlarıyla ifade edildiği ancak ifade edilen metaforlarda olumlu olanların sayıca daha fazla olduğu dolayısıyla öğretmen adaylarının fen eğitimine bakış açılarının olumlu olduğu anlaşılmıştır (Taş ve arkadaşları, 2020). Okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimine yönelik algılarını metaforik bir yöntemle ifade etmelerinin istendiği bir çalışma da öğretmenler hareket eğitimini “su, ilaç, yemek” gibi metaforik çağrışımlarla temel ihtiyaç temasıyla, “iskelet, et ile tırnak” gibi metaforik çağrışımlarla vücut bütünlüğünü sağlayan temasıyla açıklamışlardır. Bu metaforlar ışığında okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimini hayati bir zorunluluk olarak gördükleri sonucuna ulaşılabilir (Erol ve Taşdere, 2022). Arslan ve arkadaşları (2018) değerler eğitimiyle ilgili yaptığı bir çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimiyle ilgili olumlu bir yaklaşım gösterdiklerini, bu eğitimi bir ihtiyaç olarak gördüklerini ve eğitimin sürekliliğinin olması gerektiğini, değerler eğitiminin gelecek nesillerin sağlıklı ruh haliyle yetişmeleri için gerekli olduğuna ve kapsayıcı bir etkisinin olduğuna yönelik metaforlar geliştirdikleri görülmüştür. Bu bulgular okul öncesi öğretmenlerinin farklı eğitim yaklaşımlarına ve modellerine olumlu bir tutum sergilediğini göstermektedir.

Katılımcıların fen ve matematik kavramlarına ve algılarına yönelik yapılan metafor çalışmaları bulunmaktadır. Mekânda konum okul öncesi dönemde matematiksel beceriler arasında yer almaktadır (Avcı ve Dere, 2002). Mekânda konum becerisiyle ilgili Mert' in (2020) yaptığı bir çalışma da okul öncesi eğitim çağında ki çocukların “Alt, üst, orta, dış, iç, ön, arka” kavramlarının metaforlar aracılığıyla algılarına bakıldığında sırasıyla “nesne, yapı, canlı türü” olarak algıladıkları belirlenmiştir. Çocukların

“kare, üçgen, daire” kavramlarına yönelik algılarına metaforlar aracılığıyla bakıldığında sırasıyla “nesne, yapı, yiyecek-içecek” şeklinde algıladıkları görülmüştür (Mert,2019) . Katılımcıların matematik ve bilim kavramlarına ilişkin metafor üretmelerine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Çocuklar matematiği “ödev, çizgi ve ders” gibi ögelerle açıklarken; bilimi “doğa, merak ve araştırma” gibi ögelerle açıklamışlardır (Emen ve Aslan, 2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının ise matematik ve matematik öğretmek kavramlarına yönelik genellikle olumsuz metaforlar geliştirdikleri (Çelik, 2021), çoğu aday tarafından matematiği ve matematik ile ilgili kavramları öğrenmenin gerekliliği konusunda genel kabul gördüğü ancak bu konularda zorlandıkları ve sevmedikleri için olumsuz tavır geliştirdikleri görülmüştür (Kesicioğlu ve Tümer, 2022). Okul öncesi öğretmenleri ise matematiğin diğer alanlardan farklı yönlerinin olduğu, özellikleri ve çocuğa kattıkları açısından çok yönlü olduğu söylemişlerdir (Aksoy,2020b), ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin “doğa” kavramını güvenli liman, vakit geçirilirken mutlu olunan yer olarak tanımladıkları görülmüştür (Bulut, 2021a). Doğa kavramı ile ilgili üretilen metaforlar oldukça olumlu iken, matematik ile ilgili oluşturulan metaforların matematiğin zorluğu ve zaruri hallerde uğraş edilecek bir alan olmasına yönelik yorumlar yapıldığı görülmüştür.

Katılımcıların dezavantajlı gruplarla (göçmen çocuk, kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli çocuk vs.) ile ilgili algılarına yönelik yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Okul öncesi gelişim döneminde normal gelişim gösteren çocuklardan “özel gereksinimli” çocuğu metaforlar yoluyla tanımlamaları istenmiştir. Normal gelişim gösteren çocukların özel gereksinimli çocuklar için çoğunlukla olumlu metaforlar geliştirdikleri görülmüştür (Bayraklılar, 2022).Okul öncesi öğretmenleri ise “kaynaştırma eğitimi” kavramını “gökkuşağı, güneş, kutup yıldızı, gündüz-gece” ifadeleri ile anlatmışlardır, okul öncesi öğretmenleri çocukların bireysel

farklılıklarının gökkuşağının içindeki renkler gibi çeşitliliği ifade ettiğini, kaynaştırma eğitiminin ise çocuklar için yol gösterici ve ışık tutucu olduğunu belirtmişlerdir(Bulut, 2020).Okul öncesi öğretmenlerinin dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğuna yönelik algılarında ise öğretmenlerinin tıbbi alan yazında dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ile ilişkilendirilen tanı ve ölçütlerle tutarlı metaforlar geliştirdikleri görülmüştür (Gözüm,2020). Okul öncesi öğretmenlerinin göçmen çocuklarla ilgili geliştirdikleri metaforlara bakıldığında ise göçmen çocukları risk altında(kırılgan olma, alışılmamış olma, güvensiz olma, kendine yetemiyor olma) bulunan bir grup olarak gördükleri anlaşılmıştır (Zembat ve arkadaşları,2021). Bu kavramlar üzerinde yoğunlaşan metaforlarda özel gereksinimli çocukların hassasiyetleri üzerine yoğunlaşıldığı anlaşılmıştır.

Çocuk istismar ve ihmali üzerine yapılan metafor çalışmalarında okul öncesi dönemde çocuğu bulunan ebeveynler istismarı “suç, erozyon ve acı” ifadeleri ile tanımlamışlardır (Bayrak, 2019,b). Öğretmen adaylarının ise çocuk istismarına karşı olumsuz tavır sergiledikleri, bu konuya dair farkındalıklarının olduğu ancak üretilen metaforların odağında mağdurun olduğu ve metaforik ifadelerin acıma, üzüntü gibi duygularda sınırlı kaldığı görülmüştür (Bayrak, 2019a).

Okul öncesi öğretmeni adaylarının lisans eğitimleri sırasında almış oldukları bazı eğitimlerle ilgili de metafor çalışmalarına rastlanmaktadır. Adayların müzik dersine yönelik algılarıyla ilgili yapılan çalışmada adaylar müzik dersini birleştirici, farklılıkları önemseyen, kişiye ifade özgürlüğü sunan eğlendirici ve fonksiyonel bir yapı olarak gördüklerini söylemişlerdir (Yegül, 2018). Blok flüt öğrenme süreci ile ilgili yapılan metafor çalışmasında ise öğretmen adayları bu sürecin kendilerinde olumlu etkiler bıraktığı, müzik becerilerinde temel olduğu, teknik birtakım becerileri de gerektirdiği için üzerinde bir süre

çalışma yapmayı gerektirdiği, deneme-yanılma imkanı verdiği, mesleki yeterlik açısından da bir avantaj sağladığına yönelik ifadeler kullanmışlardır(Çilingir,2020). Okul öncesi eğitim kurumlarında günlük akışlarda yer verilen soru sorma uygulamaları ile ilgili olarak okul öncesi öğretmenleri bu uygulamayı önemli gördükleri ve sık sık kullandıklarını belirtmelerine rağmen pedagojik inancının nedenleriyle alakalı belirgin açıklama da bulunamamışlardır (Cergibozan, 2022). Benzer şekilde okul öncesi kurumlarında uygulanan aile katılım etkinliklerine de okul öncesi öğretmenleri destekleyici ve olumlu ifadeler içeren metaforlar geliştirmişlerdir(Avcı,2022). Okul öncesi öğretmenleriyle ders yılı başında ve sonunda, ara tatillerde gerçekleştirilen “mesleki çalışma” uygulamalarına yönelik yapılan çalışmada ise kıdemi fazla olan öğretmenlerin mesleki çalışma uygulamasına ilişkin algılarının kıdemi az olan öğretmenlere göre daha olumlu olduğu görülmüştür (Doğan, 2022). Üretilen metaforlardan öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının dersler ve uygulamalara olumlu tutum geliştirdiği ve yenilikçi uygulamalara açık oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların okul öncesi eğitim çağındaki çocukların yaşam becerileri, sosyal beceriler ve dil gelişimi ile ilgili algılarına yönelik çalışmalarda yapılmıştır. Çocukların yaşam becerileriyle ilgili okul öncesi öğretmenleri ile yapılan bir çalışma da öğretmenler yaşam becerilerini sosyal gelişimlerinin iyi olması, ilişkilerde dengeli duygu ve davranışlar, çözüme yönelik olma, kendini doğru ifade edebilme ve kendine güvenebilme kavramları ile ifade etmişlerdir(Yıldırım ve Çetin, 2023). Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal beceri kavramına yönelik olumlu algılara sahip oldukları ve farklı açılardan yaptıkları değerlendirmeler üzerinden sosyal becerilerin hayati bir öneme sahip olduğu ve vazgeçilmezliği konusunda görüş sahibi oldukları tespit edilmiştir (Aksoy, 2020a). Bir diğer çalışmada okul öncesi öğretmenleri dil gelişimini çaba, özen, zaman ve motivasyon

gerektiren, kendi içinde çeşitli kritik dönemleri olan zaman gerektiren bir gelişim süreci olarak gördüklerini ifade etmişlerdir (Bulut, 2021b). Katılımcıların çocukların gelişim alanlarına yönelik farkındalıklarının yüksek olduğu ve gelişim alanlarının önemli noktalarına değindikleri görülmüştür.

Teknoloji ve teknolojik araçlar ile ilgili okul öncesi eğitim çağındaki çocuklar, bu yaşta çocuğu bulunan ebeveynler ve okul öncesi öğretmenleri ile çalışmalar yapılmıştır. Korucu ve Büyükbahçıvan (2018)' in yaptığı çalışmada çocukların bilgisayarın işlevsel özelliklerinden çok fiziksel görüntüsü açısından algıları olduğu görülmüştür. Ebeveynlerle yapılan çalışma da ise üretilen metaforlar içerik olarak incelenmiş ve “teknolojinin faydaları, zararları, fayda-zararları ve özellikleri” şeklinde kategorileştirilmiştir. Çocuğu okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocukların ebeveynleri teknolojiyi uzaktan eğitim süreci açısından değerlendirildiğinde teknolojiyle ilgili algılarının olumlu yönde olduğu anlaşılmıştır (Filiz, 2021).Okul öncesi öğretmenlerinin ise teknoloji konusunda pedagojik alan bilgi düzeyleri yüksek bulunmuş ve öğretmenlerin de teknolojiye karşı olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür (Filiz ve ark,2022).

Katılımcıların Covid-19 ile ilgili algılarına yönelik araştırma yapmak üzere okul öncesi eğitime devam eden çocuklara bir eğitim programı uygulanmıştır, uygulanan eğitim programı öncesinde araştırmaya katılan çocukların COVID-19'u sadece şekilsel olarak tanımladıkları ve buna göre metafor ürettikleri ancak yapılan eğitim sonrası COVID-19'un yanında insan, maske, ev gibi figürler ekledikleri, dolayısıyla bakış açılarının genişlediği görülmüştür (Aktaşgil, 2022). Okul öncesi eğitim çağındaki çocukların ebeveynleri ile yapılan araştırmanın bulgularına göre ebeveynlerin "Covid-19 ve okul" kavramına ilişkin ürettikleri metaforlarda “tehlike, güvenli alan, cehalet, eksiklik ve duygusal durum” kategorilerinde toplandığı dolayısıyla olumsuz ve riskli bir durum

olarak algılandığı görülmüştür (Bağ, 2022). Covid-19 kavramıyla ilgili algıların genellikle olumsuz olduğu görülmüştür.

Bunların dışında katılımcılardan bazı kavramlara yönelik metaforlar oluşturmaları beklenmiştir. Kavramlara yönelik yapılan çalışmaların öğretmen adayları üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Öğretmen adaylarından; oyun, sanat, bilim insanı, kültürel miras, darbe, sorun gibi kavramlar üzerine metafor üretmeleri istenmiştir. Öğretmen adayları oyunun eğitim ve gelişime yönelik önemi ile ilgili metaforlar geliştirmişlerdir (Tok, 2018). Adayların sanat algılarına yönelik çalışmada oluşturulan metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde; katılımcılar sanatı orijinal ve kişisel olan, fonksiyonel olan, somutlaştıran, doğadan beslenen, hayati bir ihtiyaç olan, çaba ve ilgili gerektiren bir kavram olarak algıladıkları görülmüştür (Serhatlıoğlu ve İpek, 2019). Öğretmen adaylarının bilim insanına yönelik metaforları incelendiğinde adayların algılarının olumlu yönde olduğu ancak ifadelerin geleneksel söylemlerle sınırlı kaldığı belirlenmiştir (Barhan, 2019). Sonsuzluk açısından kültürel miras kavramıyla ilgili olarak; benzer çalışmalardan farklı olarak “çeşitlilik, gelişim” kategorileri üzerine metaforlar geliştirildiği, katılımcı grubu okul öncesi öğretmen adayları olan bu çalışma da adayların çok yönlü bakış açılarını ortaya koyma da bu çeşitliliğin önemli olduğu düşünülmektedir (Güngör ve arkadaşları, 2022). Ayrıca öğretmen adaylarının “darbe” kavramına ilişkin üretmiş oldukları metaforlar incelendiğinde çoğunlukla olumsuz ve reddedici bir algıya sahip oldukları görülmüştür (Şehirli, 2018). Öğretmen adaylarının “sorun” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlarda ortaya çıkan veriler olumlu ve olumsuz sorun yönelimine göre kategorilere ayrılmıştır. Kategoriler incelendiğinde olumlu sorun yönelimini içeren metaforların daha çok üretildiği görülmüştür (Tok ve Çatalbağ, 2020). Okul öncesi öğretmenleri ile yapılan çalışmalarda ise erken müdahale ve yaratıcı çocuk

kavramı üzerinde metafor üretmeleri istenmiştir. Erken müdahale kavramına yönelik metaforların “ilkyardım, ilaç, hayat kurtaran, hayat kurtarma, su cankurtaran ve can simidi” kavramlarında yoğunlaştığı görülmüştür (Akman ve arkadaşları, 2018). Yaratıcı çocuk metaforlarının ise “yön veren, şekillendiren, geliştiren vb.” kavramları ile kısıtlı kaldığı gözlenmiştir (Saban ve Özcan, 2018) .Hem okul öncesi eğitime devam eden çocuklar, hem onların ebeveynleri hem de okul öncesi öğretmenleri ile yapılan bir çalışma da katılımcıların “ oyuncak” kavramına yönelik metaforları incelenmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenleri oyuncakçı çocukların öğrenme yaşantılarına katkı sağlamak için bir araç olarak görürken, anne- babalar ve çocuklar tarafından çocuğu yalnız bırakmayan arkadaş olarak algıladıkları görülmüştür (Akçay, 2022).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırma kapsamında ele alınan 50 çalışma türü, uygulanan desen ve yöntemleri, veri analiz yöntemleri, katılımcıları grupları gibi çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Örnekleme oluşturan 50 çalışmanın 41’inin makale, 9’unun tez çalışması olduğu, 9 tez çalışmasının da hepsinin yüksek lisans tezi olduğu görülmüştür. Benzer şekilde Deveci ve Elaldı’ nın aile katılım çalışmaları ile ilgili olarak lisansüstü tezlerin incelendiği bir metaanaliz çalışmasında da yüksek lisans tezlerinin sayısının doktora tezlerinin sayısından anlamlı bir düzeyde fazla olduğu belirtilmiştir. Örnekleme oluşturan çalışmaların veri analiz yöntemleri incelendiğinde çoğunlukla içerik analizi yöntemi kullanıldığı görülmüştür, katılımcıların okul kavramına yönelik ürettikleri metafor araştırmalarının meta analizi çalışmasında da benzer şekilde incelenen çalışmaların sıklıkla içerik analizi tekniğine uygun olarak analiz edildiği sonucuna varılmıştır (Koca ve arkadaşları, 2021). Araştırmaların desen ve yöntemleri incelendiğinde en fazla nitel araştırma deseninde fenomenoloji, durum çalışması; karma araştırma deseni; en az ise nicel araştırma desenlerinin kullanıldığı görülmüştür.

Alkan(2017)' da öğretmenlik uygulaması üzerinde yaptığı bir metaanaliz çalışmasında karma desenle karşılaştırıldığında nitel araştırma deseninin daha fazla kullanıldığı; durum çalışması, fenomenoloji yöntemlerinin kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Çalışmalar katılımcı gruplarına göre sıralandığında en fazla veri toplanan grubun 21 çalışma ile okul öncesi öğretmenleri olduğu görülmüştür. Coşkun ve Arık(2022)' in yaptığı benzer bir çalışmada da katılımcı gruplardan en fazla okul öncesi öğretmenleriyle çalışıldığı görülmüştür. Okul öncesi çağıdaki çocuk, öğretmen adayı, diğer ve veli çalışma grupları ise sırasıyla tercih edilen diğer çalışma gruplarıdır.

Araştırma kapsamında incelenen 50 çalışmanın bulgularından elde edilen önemli sonuçların farklı sistematik derleme çalışmalarıyla tutarlılık gösterdiği görülmüştür. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar da fen, doğa ve matematik alanlarına yönelik algılarla ilgili çalışmaların diğer alanlara kıyasla oldukça fazla olduğu görülmüştür, Coşkun ve Arık (2022)'in okul öncesi fen eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin eğilimleri isimli çalışmasında da bu bulguya benzer şekilde fen bilimlerine yönelik algı tutumuna ilişkin araştırmaların diğer konulara göre daha fazla çalışıldığı belirlenmiştir. STEM eğitimiyle ilgili olarak Kesicioğlu' nun çalışmasında okul öncesi öğretmen adaylarının olumlu algı geliştirdikleri ancak özyeterliklerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Güneş(2018)' in yaptığı çalışmada ise STEM eğitime okul öncesi eğitim kademesinde yer verilmesi çocukların farkındalığını artırarak, ülkemiz için bilim alanında uluslararası rekabet gücüne olumlu katkı sağlayacağı görüşüne ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde çocuk ihmal ve istismarı üzerine yapılan metafor analizi çalışmalarının oldukça az sayıda ve yetişkin katılımcılarla yürütüldüğü görülmüştür benzer bir bulgu Teke ve Melekoğlu (2022)'nun çalışmasında da görülmektedir. Teke ve Melekoğlu'nun çalışmasında "Erken Çocukluk Dönemi Cinsel Eğitim Çalışmalarının İncelenmesi" ne yönelik yürütülen bir sistematik derleme

çalışmasında analiz edilen dört çalışma çocuklarla yürütülürken kalan dokuz çalışmanın yetişkinlerle yürütülmüş olduğu görülmüştür.

Okul öncesi öğretmenleri dil gelişimini çaba, özen, motivasyon, emek gerektiren çok değişkenli ve uzun bir süreç olduğuna dair bilgiler vermiştir, alan yazın incelendiğinde de bireyin dil gelişiminin kompleks ve birçok faktörün etkisiyle meydana gelen bir süreç olduğu sonucuna varılmıştır (Girgin, 2020).Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal beceriler ile ilgili olumlu algılara sahip oldukları ve farklı açılardan yaptıkları değerlendirmeler üzerinden sosyal becerilerin hayati bir öneme sahip olduğu ve vazgeçilmezliği konusunda görüş sahibi oldukları görülmüştür. Kalkan ve Rakap (2021)'in sosyal gelişimle ilgili çalışmaların gözden geçirilmesine dair çalışmasında sosyal- duygusal gelişimin öğretmenlerin lisans eğitimi sırasında daha detaylı ele alınarak tedbirsiz ve iyileştirici müdahalelerin uygulanmasına yönelik adaylara beceriler kazandırılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Erol ve Taşdere' nin çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinin hareket eğitimini hayati bir ihtiyaç, yaşam için bir zorunluluk olarak ifade etmişlerdir, benzer çalışmalarda da katılımcılar hareket eğitimi ve oyun programlarının çocukların gelişimine katkı sağladığını ifade etmişlerdir (Dilimunati, 2021).

Okul öncesi gelişim döneminde normal gelişim gösteren çocuklardan "özel gereksinimli" çocuğu metaforlar yoluyla tanımlamaları istenmiştir. Normal gelişim gösteren çocukların özel gereksinimli çocuklar için çoğunlukla olumlu metaforlar geliştirdikleri görülmüştür (Bayraklılar, 2022). Benzer şekilde Bakkaloğlu ve arkadaşlarının(2018) "Türkiye'de Okul Öncesi Kaynaştırma Konusunda Yapılan Araştırmalar Bize Neler Söylüyor?" isimli çalışmasında normal gelişim gösteren çocukların bedensel yönden özel gereksinimli akranlarına yönelik olumlu tutumlarının olduğunu; Down sendromlu ve mikrosefali tanısı bulunan akranlarıyla ilgili bazılarının koruyucu davranma, yardımcı olma

gibi olumlu tavırlara sahipken; bazılarının görmezden gelme ve dışlama gibi olumsuz tutumları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazındaki bu farklılığın Bayraklıların(2022) araştırmasın da özel gereksinime dair bir sınıflama yapılmadan genel bakış açısına yönelik bir çalışma olması; Bakkaloğlu ve arkadaşlarının çalışmasında da ise özel gereksinimli çocukların sınıflandırarak, özel gereksinimli çocuk grupları üzerinde daha detaylı bilgi veriyor olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Okul öncesi öğretmenleri, “kaynaştırma eğitimi” yol gösterici ve ışık tutucu olarak tanımlamışlar (Bulut,2020); öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin olumlu tutum içinde oldukları ancak kendilerini kaynaştırma eğitimi konusunda yetersiz hissettikleri anlaşılmıştır (Baldu ve arkadaşları, 2021).

Okul öncesi eğitim alanında yapılan metafor çalışmalarının son yıllarda ivme kazandığı görülmüştür. Yapılan incelemelerde okul öncesi eğitime devam eden çocuklarla ve ebeveynleriyle

Kaynaklar

- Akçay, F.Z. (2022) *Öğretmen ve ailelerin oyuncuğa ilişkin metaforları ile okul öncesi dönem çocuklarının oyuncak ile ilgili algılarının incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akman, B., Karlıdağ, İ., ve Özen, Z.Z. (2018). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Erken Müdahale Kavramına İlişkin Algıları. *İlköğretim Online*, 17(3). <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.466406>
- Aksoy, P. (2020a). Metaphoric Perceptions on the Concept of " Social Skills" of Preschool Teachers. *International Journal of Progressive Education*, 16(5), 176-198. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2020.277.11>
- Aksoy, P. (2020b). Okul öncesi öğretmenlerinin “matematik” kavramına ilişkin sahip olduğu zihinsel imgeler. *Electronic Turkish Studies*, 15(7). <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44147>
- Aktaşgil, F. (2022). *Pandemiyle başa çıkma ve hijyen eğitiminin 60-72 aylık çocukların COVID-19 algıları üzerindeki etkisinin metaforlar aracılığıyla incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

diğer katılımcılara nispeten daha az sayıda çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Bundan sonraki yapılacak çalışmalarda okul öncesi eğitim çağındaki çocukların ve ebeveynlerinin katılımlı olmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Okul öncesi eğitim alanındaki yapılan çalışmaların fen, doğa ve matematik alanında yoğunlaştığı görülmüştür, sosyal beceriler, erken okuma yazma becerileri, duyuşal farkındalık, değerler eğitimi gibi alanlarda da metafor analizi çalışmalarının yapılması önerilmektedir. Bu çalışma yalnızca Türkiye’ de yapılan metafor analizi çalışmalarını içermektedir, uluslar arası alan yazın da taranarak daha geniş kapsamlı bir sistematik derleme çalışması önerilir.

Metaforik düşünce çocukların kendilerini ifade etmesine ve üretici düşünme becerilerini geliştirmesine imkan vermektedir; okul öncesi eğitim kurumlarında sınıf içi uygulamalarda metafor yöntemine daha fazla yer verilmelidir. Bu anlamda öğretmen yeterliğini artırmak için okul öncesi öğretmenliği lisans eğitiminde alınan derslere metafor yöntemiyle ilgili dersler eklenmeli, okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerle farkındalığı artırılmalıdır.

- Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). *Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi*. *Millî Eğitim*, 35(171), 100-108.
- Arslan, R., Çalışkan, Z., ve Kılıçoğlu, E. A. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar. *Annals of Health Sciences Research*, 7(2), 1-9. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/annhealthscires/issue/65349/1006798>
- Avcı, F. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde aile katılımı etkinliklerine ilişkin metaforik algıları. *Okul Yönetimi*, 2(2), 175-187. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/saj/issue/75678/1207000>
- Avcı, N., Dere, H. (2002). Okulöncesi Çocuğu ve Matematik. *Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi (6-18 Eylül 2002), Ankara*, 262.
- Bağ, A. E. (2022). Primary School Parents’ Perception of Covid-19 and School Perceptions in Covid-19 Process: A Metaphoric Study. *International Journal of Trends and Developments in Education*, 1(1), 49–69. <https://itade.com/index.php/itade/article/view/5>
- Bakkaloğlu, H., Yılmaz, B., Könez, N.A. ve Yalçın, G. (2018). Türkiye’de okul öncesi kaynaştırma konusunda yapılan araştırmalar bize neler söylüyor?. *İnönü*

- Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(1), 119-150. <https://doi.org/10.17679/inuefd.302031>
- Bartan, M. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının bilim insanı kavramlarına ilişkin metaforik algıları: Kütahya Dumlupınar Üniversitesi örneği. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 215-239. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/amauefd/issue/50660/531353>
- Bayrak, H. U. (2019a). Çocuk istismarı hakkında öğretmen adayları ile metaforik bir değerlendirme: Niğde ili örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 929-957. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefad/issue/59082/850428>
- Bayrak, H. U. (2019b). Ebeveynlerin gözünden çocuk istismarı: Metaforik bir çalışma. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 30(2), 376-389. <https://doi.org/10.33417/tsh.572236>
- Bayraklılar, B. (2022). *Sınıfta özel gereksinimli öğrenci bulunan okul öncesi çocuklarının, özel gereksinimli çocuk algılarının incelenmesi*, [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi] , Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bigby, M. and Williams, H. C.(2014). Appraising systematic reviews and meta-analyses. *Evidence-Based Dermatology*, 33-38. <https://doi.org/10.1002/9781118357606.ch8>
- Buldu, E., Özer, A., ve Çalışkan, G. (2021). Türkiye’de okul öncesinde kaynaştırma eğitimine ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi: Bir derleme çalışması. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 5(2), 649-673. <https://doi.org/10.24130/eccd-ijecs.1967202152343>
- Bulut, A. (2020). Metaphoric perceptions of preschool teachers towards inclusive education. *Acta Educationis Generalis*, 11(2), 112-128. <https://doi.org/10.2478/atd-2021-0016>
- Bulut, A. (2021a). Metaphorical perceptions of preschool teachers on the concept of nature. *International Journal on Social and Education Sciences (IJONES)*, 3(2), 237-251. <https://doi.org/10.46328/ijones.142>
- Bulut, A. (2021b). Investigation of metaphorical perceptions of preschool teachers on the concept of language development. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 7(2), 351-366. <https://doi.org/10.46328/ijres.2126>
- Büyükbağcıvan, E. ve Korucu, A. (2018). Okul öncesi öğrencilerinin bilgisayar metaforlarının belirlenmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 2(3), 227-242. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aujef/issue/37309/441079>
- Campbell, S., Greenwood, M., Prior, S., Shearer, T., Walkem, K., Young, S. and Walker, K. (2020). Purposive sampling: complex or simple? Research case examples. *Journal of research in Nursing*, 25(8), 652-661. <https://doi.org/10.1177/1744987120927206>
- Cergibozan, K. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf içi soru sorma faaliyetlerine yönelik pedagojik inanç sistemleri ve kavramları. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Coşkun, A. ve Arık, S. (2022). Okul öncesi fen eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin eğilimleri, *Anadolu Öğretmen Dergisi*, 6(2), 183-211. <https://doi.org/10.35346/aod.1199589>
- Çelik, M. (2021). Okul öncesi öğretmen adaylarının matematik ve matematik öğretimine ilişkin metaforik algıları. *AJELI-Anatolian Journal of Educational Leadership and Instruction*, 9(1), 1-16. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ajeli/issue/63214/856828>
- Çilingir, V. (2020). Okul öncesi öğretmen adaylarının blokflüt öğrenme sürecine ilişkin algıları: Metaforik bir çalışma. *Turkish Studies - Educational Sciences*, 15(3), 1693-1713. <http://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.42249>
- Daşdemir, R. G. (2019). *Okul öncesi dönem çocuklarının resimlerdeki öğretmen algılarının öğretmen öz yeterliklerine göre incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demir, C. ve Yıldırım, Ö. (2019). Türkçede metaforlar ve metaforik anlatımlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (4), 1085-1096. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.599335>
- Deveci, E. ve Elaldı, Ş. (2022). Okul öncesi dönemde aile katılımına yönelik 2013-2021 yılları arasında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal*, 1(2), 173-185.
- Dımlıoğlu, B. (2021). *Okul öncesi dönemdeki çocuklarda motor gelişimi ile ilgili Türkiye’de yapılan çalışmaların incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Doğan, Ü. (2022). “Mesleki Çalışma” Uygulamalarına İlişkin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Metaforik Algıları. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 1-11. <https://dergipark.org.tr/en/pub/jier/issue/69618/1033425>
- Ektem, I. ve Aytekin, K. Ö. (2020). Eğitim alanındaki metafor araştırmalarında eğilimler: Bir içerik analizi çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (36), 1-38. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.734592>

- Emen, M., Aslan, D. (2018). An investigation of preschoolers' perceptions about science and mathematics through metaphors. *European Journal of Education Studies*, 4(10), 110-127. <http://dx.doi.org/10.46827/ejes.v0i0.1798>
- Eraslan, L. (2011). Sosyolojik Metaforlar. *Akademik Bakış Dergisi*, 27, 1-22.
- Erol, D., Taşdere, A. (2022). Okul öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimi Hakkındaki Görüşleri. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 414-428. <https://doi.org/10.38021/asbid.1205271>
- Etikan, I., Musa, S. A. and Alkassim, R. S. (2016). Comparison of convenience sampling and purposive sampling. *American journal of theoretical and applied statistics*, 5(1), 1-4. <http://dx.doi.org/10.11648/j.ajtas.20160501.11>
- Filiz, G. (2021) *Okul öncesi eğitime devam eden 48-60 aylık çocukların ebeveynlerinin teknoloji kavramına ilişkin metaforlarının incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi] İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Filiz, G., Kutluca, A. Y. ve Üstün, E. Y. (2022). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgi Düzeyleri ve Teknoloji Metaforlarının İncelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3), 490-522. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gebd/issue/73565/1159342>
- Girgin, İ. (2020). Erken çocuklukta dil gelişimi ile ilgili yazılmış makalelerin incelenmesi. *Journal of Individual Differences in Education*, 2(1), 52-63. <https://dergipark.org.tr/en/pub/jide/issue/55034/734500>
- Gözüm, A. İ. C. (2020). Okul öncesi öğretmenlerin dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğuna yönelik metaforlarının belirlenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 857-876. <https://doi.org/10.17556/erziefd.803146>
- Güneş, G. (2018). Okul öncesi fen ve doğa eğitimi araştırmalarına ilişkin bir tarama çalışması: Türkiye örneği. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 33-67. <https://doi.org/10.24130/eccd-ecs.196720182150>
- Güngör, H., Öztürk, H. M. ve Ogelman, H. G. (2022). Okul öncesi eğitimi öğretmenliği lisans öğrencilerinin "kültürel miras" kavramına ilişkin algılarına yönelik metafor analizi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(2), 511-521. <https://doi.org/10.33206/mjss.984027>
- Gür, N. (2022) *Keşif ve gözlem temelli doğa eğitiminin 60-72 aylık çocukların bilim, doğa ve çevre metaforları üzerindeki etkisinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kalkan, S. ve Rakap, S. (20 21). Okul öncesi sosyal dönemde duygusal gelişimin ilerlemeleri: Piramit modeli ile ilgili incelemeleri gözden geçirme ve ayrıntılı bibliyografisi. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 311-332. <https://doi.org/10.33308/26674874.2021352280>
- Karademir, A., Demirel, B. (2020). 48-69 aylık çocukların çizimlerinde "öğretmen": Bir metafor çalışması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(2), 189-201. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.734548>
- Kesicioğlu, O.S. ve Tümer, N.B.K. (2022). Okul öncesi öğretmen adaylarının okul öncesi dönemde geometri öğretimine ilişkin algılarının metaforlar yardımı ile belirlenmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 13(49), 939-955. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoes.3176>
- Kesicioğlu, S. (2022). *Okul öncesi öğretmen adaylarının STEM eğitimine ilişkin metaforik algıları ve öz yeterlik algılarının incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kızıltaş, E. ve Halmatov, S. (2017). 3-6 yaş çocuklarının öğretmenlik kavramına ilişkin algıları. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 246-259. <https://doi.org/10.17556/erziefd.325914>
- Koca, İ. , Kaya, M. ve Gökçimen, S. (2020). Türkiye'de okul kavramına ilişkin metafor araştırmalarının değerlendirilmesi: bir meta sentez çalışması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5 (1) , 15-26. <https://dergipark.org.tr/en/pub/mead/issue/63456/927990>
- Kozan, D. ve Zeteroğlu, E. Ş. (2019). Okul öncesi birinci sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin metaforları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 1029-1040. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.49440-481646>
- Lazarević, E. and Stevanović, J. (2018). Development and understanding of the metaphor among the children of the preschool age. *Inovacije u nastavi-časopiszasavremenunastavu*, 31(3), 49-60. <https://doi.org/10.5937/inovacije1803049L>
- Levine, P. (2005). Metaphors and images of classrooms. *Kappa Delta Pi Record, Summer*, 41 (4), 172-175. <http://dx.doi.org/10.5937/inovacije1803049L>
- Mert, E. L. (2019). Analysis of pre-school students' perceptions of concepts in preschool curriculum through metaphors (geometric shapes). *International Journal of Language Academy* Volume 7(3), 64-79. <https://doi.org/10.29228/ijla.30169>
- Mert, E. L. (2020). Okul öncesi öğrencilerinin okul öncesi eğitim programındaki kavramlara ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla analizi (yön mekân-konum;

- duyu; zıtlıklar). *Journal of International Social Research*, 13(69).
- Mert, E.L. (2021). Okul Öncesi Öğretmenler ve Öğretmen Adaylarının “Çocuk” Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Aracılığıyla Analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 14 (85), 1-14. <http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.41702>
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G., and Prisma Group. (2009). Reprint—preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. *Physicaltherapy*, 89(9), 873-880. <https://doi.org/10.1093/ptj/89.9.873>
- Özevin, B. ve Kaya, A. (2020). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 691-707. <https://doi.org/10.17556/erziefd.653091>
- Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., and Hoagwood, K. (2015). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and policy in mental health and mental health service sresearch*, 42, 533-544. <https://doi.org/10.1007/s10488-013-0528-y>
- Polat, S. ve Ay, Ö. (2016). Meta-sentez: Kavramsal bir analiz. *Eğitimde Nitel Araştırma Dergisi*, 4 (2). <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.4c2s3m>
- Rasulić, K. (2010). Aspects of metonymy in language and thought. *Theoria, Beograd*, 53(3), 49-70. <https://doi.org/10.2298/THEO1003049R>
- Saban, A.İ. ve Özcan, Ş.E. (2018). Okulöncesi öğretmenlerinin yaratıcı çocuk algıları: metaforlar aracılığıyla bir incelenme. *II. Uluslar Arası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi*, Adana.
- Saban, A.İ. ve Özcan, Ş.E. (2020). An investigation of preschool teachers' creativity perceptions through metaphors. *Pedagogies: An International Journal*, 17(1), 1-17. <https://doi.org/10.1080/1554480X.2020.1781640>
- Sahillioğlu, D.E. (2020). Okulöncesi öğretmenlerinin “kapsayıcı eğitim” kavramına ilişkin algıları: Bir metafor analizi çalışması. *Journal of Inclusive Education in Research and Practice*, 1(1), 24-41. <https://dergipark.org.tr/en/pub/jierp/issue/56579/758186>
- Serhatlıoğlu, B. ve İpek, S. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının sanat kavramına ilişkin metaforik algıları. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (3), 215-236. <https://doi.org/10.17556/erziefd.502493>
- Soysal, D. ve Afacan, Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin “fen ve teknoloji dersi” ve “fen ve teknoloji öğretmeni” kavramlarına yönelik metafor durumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9,(19), 287-306. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/19551/208386>
- Şehirli, Y. A. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının darbe kavramına ilişkin metaforik algıları. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 7(4), 134-148. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ssri/issue/40567/487654>
- Şimşek, N. D. (2016). *Erken çocukluk dönemine disiplinler arası bakış*. Lambert Academic Publishing.
- Taş, I. Keleş, O. ve Aslan, D. (2020). Okul öncesi öğretmen adaylarının fen ve fen eğitimi kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *Avrasya Öğretmen Eğitimi Dergisi*, 1 (3), 201-214. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ejite/issue/59069/800250>
- Tok, E. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının oyuna ilişkin algıları: Metafor analizi örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 599-611. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.404885>
- Tok, E. ve Çatalbağ, G. (2020). Okul öncesi öğretmen adaylarının soruna ilişkin algıları ve yönelimleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (76), 1561-1578. <https://doi.org/10.17755/esosder.664039>
- Uçar, A. (2021). *Okul yöneticilerinin ve okulöncesi öğretmenlerinin okulöncesi eğitimine yönelik metaforik algılarının karşılaştırılması*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ulutaş, İ. ve Ersoy, Ö. (2004). Okul öncesi dönemde sanat eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(1), 1-12.
- Uslu, B. (2019). Preschool teachers'/principals' feelings matter: their metaphoric perceptions on academicians. *European Early Childhood Education Research Journal*, 27(5), 722-735. <http://doi.org/10.1080/1350293X.2019.1651973>
- Yavuzer, H. (1992). *Resimleriyle çocuk*, Remzi Kitabevi.
- Yazıcı, E., Çelik, M., Yıldırım, F. N., Altıntaş, E. ve Güneş, A. (2018). Okul öncesi dönemdeki çocukların okul kavramına ilişkin metaforik algıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (35), 64-86. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sakaefd/issue/38142/338285>
- Yegül, B. U. (2018). Determination of Preservice Preschool Teachers' Perceptions of Music Lesson through Metaphors. *Universal Journal of Educational Research*, 6(6), 1305-1312. <http://doi.org/10.13189/ujer.2018.060621>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, Y. ve Çetin, F. (2023). Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin erken çocukluk dönemi yaşam becerilerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(1), 1-13. <https://doi.org/10.33308/26674874.2023371483>
- Zambak, A. ve Özdemir, E. (2022). Investigating pre-school teachers' perceptions about the leadership styles of school principals. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 5(2), 123-139. <http://doi.org/10.52848/ijsl.1098341>
- Zembat, R., Çelik, B., Yıldırım, M. ve Kılıçkaya, A. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin "Göçmen Çocuk" metaforlarının belirlemesi. *International Primary Education Research Journal*, 5(2), 152-170. <http://doi.org/10.38089/iperj.2021.59>

Summary

Introduction

The preschool period is the time when cognitive development and the establishment of synaptic networks in the brain are at their highest and fastest rate. Brain development lays an important groundwork for all areas of a child's development. Therefore, children show rapid growth and development in all areas during the first six years of life. As the brain develops rapidly during the preschool period, this period is the most susceptible to environmental influences (MEB, 2013). In such a developmental period, there are many ways to ask children to express their metaphors, and one of these ways is to reach metaphors through drawings and pictures. Children's drawings allow them to express themselves, present their perceptions and emotions about their environment (Yıldırım and Şimşek, 2013). This study aims to provide a general overview of metaphor analysis studies published in postgraduate theses and scientific articles on preschool education in Turkey between 2018 and 2023.

Method

In this study, a qualitative research design and systematic review method were used. Systematic review is a process of formulating a research topic clearly related to the stated problem, conducting research on the subject, critically evaluating the research results, collecting data from the included studies to be analyzed, and documenting the collected data (Moher, et al., 2009). Various inclusion and exclusion criteria were applied to determine the studies included in the research. The sample of the study consists of 50 academic studies. Various inclusion and exclusion criteria were used to collect the data. The analysis revealed that there were 41 articles and 9 postgraduate theses on metaphor studies in preschool education.

Results

It has been observed that out of 50 postgraduate studies, 9 were master's theses and 41 were research articles. Additionally, it was found that none of the 9 master's theses included in the study had their articles published, thus there was no overlap. In the field of early childhood education, metaphor studies were distributed as 8 in 2018, 8 in 2019, 11 in 2020, 8 in 2021, 14 in 2022, and 1 in 2023. It was seen that the most preferred research design was the phenomenology method among qualitative research designs; the sample group was mostly composed of preschool teachers, preschool teacher candidates, children in preschool education, parents of children, and preschool education institution administrators. It was observed that the distribution of studies according to sample size was 1 study with 1-10 participants, 3 studies with 11-30 participants, 19 studies with 31-100 participants, 26 studies with 101-300 participants, and 1 study with 301-1000 participants, totaling 50 studies. It was also seen that the concepts and phenomena expressed through metaphors were mainly related to early childhood education, and the studies aimed to analyze the perceptions of preschool children, preschool teachers, teacher candidates, preschool education institution administrators, and academics towards each other. Furthermore, it was noteworthy that there were studies on participants' perceptions of different education approaches and methods, mathematics and science concepts, disadvantaged groups, neglect and abuse, and their perceptions of technological tools.

Discussion

After the analyses, it was observed that the studies had common findings with other literature review studies in terms of their distribution according to their types, data analysis methods, the preferred rate of

participant groups, and the distribution of research designs and methods. Additionally, when looking at the important results obtained from the findings of the analyzed studies, it was seen that more studies were conducted in the fields of physics, science, and mathematics than other fields, there were very few studies on child neglect and abuse, and these were conducted with adult participant groups. The results of the studies also showed that teachers displayed a positive attitude towards different education approaches, and the findings were consistent with other studies in the literature. It was concluded that preschool teachers had a positive attitude towards inclusive education but had low self-efficacy. It was observed that fewer studies were conducted with preschool children and their parents compared to other participants in the analyzed studies.

Pedagogical Implications

It is suggested that future studies should include children and parents in the study group for preschool education. It has been observed that studies in preschool education have been focused on science, nature, and mathematics, and it is recommended that metaphor analysis studies be conducted for all other

fields. This study only includes metaphor analysis studies conducted in Turkey, and it is recommended to conduct a more comprehensive research by scanning the international literature. Metaphorical thinking allows children to express themselves and develop their creative thinking skills, and therefore, metaphor methods should be used more frequently in classroom practices in preschool education institutions. In this sense, courses related to the metaphor method should be added to the undergraduate education of preschool education, and the awareness of preschool teachers should be increased through in-service training programs.

Araştırmannın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.